

подстраиваться к различным заданиям организма. Регулировка подсвязочного давления при разговоре и при пении осуществляется автоматически, и нет никакой надобности вмешиваться в этот процесс.

Комплексный метод развития голоса, очевидно, должен быть основан на использовании фонетического принципа, учитывающего общность происхождения речи и пения, пользующихся одними и теми же механизмами голосообразования, основным объединяющим фактором которых является фонетика речи. В пении, при исполнении слов, пределы речевых интонаций значительно расширяются. Слово со своим фонетическим строем является связующим звеном между речью и пением, поэтому песенные интонации можно рассматривать как более развитую форму речевых. В области вокального искусства комплексный метод обучения предусматривает взаимосвязанное развитие всех элементов художественно-исполнительского мастерства: музыкальных способностей, вокального слуха, определенных технических навыков и т.д.

Рассматривая искусство вокала, отмечаем первостепенное значение интуиции, при поиске своего голоса; при этом, однако, интуиция всегда должна быть подкреплена рассудком, логикой. Очень важно, чтобы художественное пение было проникнуто духом. Если певец поет только умом, то его просто не интересно слушать, с другой стороны, при пении «чистой интуицией» поют недолго, пение должно опираться на знания, вокальную технику. Среди интуитивных певцов можно отметить К. Эверарди; Ф. Шаляпин и Э. Карузо были гениями, у которых интуиция и анализ и процессе пения идеально сочетались. В пении Марио Ланца слышен трепет души: это был невероятной экспрессии певец.

Таким образом можно сделать вывод, что в прошлые исторические времена – в период XV - XIX веков вокально-педагогическая наука не была достаточно развита. Педагоги вокала законы акустики и физиологии постигали эмпирически. Вокальная педагогика прошлого использовала достижения науки своего времени и знания о природе человеческого голоса, накопленные собственным эмпирическим путем. Поэтому выдающимися вокальными педагогами, как правило, становились бывшие певцы.

Исследуя материал, мы можем говорить о недостаточности традиционных подходов и методов в вокальной педагогике. Научные исследования в области музыкальной педагогики и опыт работы по вокальному воспитанию певцов показывают, что при формировании вокальных навыков будущих певцов необходимо использовать метод комплексного развития начинающего певца и его голоса. Исторический анализ проблемы дает возможность сделать вывод, что интерес к проблеме вокальных навыков существовал в разные эпохи. Педагоги-вокалисты рассматривали отдельные вопросы, которые в совокупности создали основу для современного взгляда на формирование вокальных навыков будущих певцов.

Литература

1. Варламов А. Полная школа пения / Варламов А. – М. и СПб., 1840, 1861. – М., 1888 – испр.
2. Назаренко И.К. Искусство пения / Назаренко И.К. - М.: Музыка. 1968. - 621 с.
3. Полуденный Н.М. Основы вокальной педагогики : [учеб. пособие] / Полуденный Н.М. – Ялта: КГУ. - 2006.- 34 с.

УДК 378.011.3-051:7.071

Пономарьова О. М.

ПРОБЛЕМНИ КОНТЕКСТИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ

Підготовка фахівців мистецьких спеціальностей, яка відбувається за напрямом освітньої галузі 0202 «Мистецтво», є історично сформованою складною педагогічною системою, що базується на цінностях національної і світової культурно-мистецької спадщини. У статті розглядаються проблемні контексти підготовки фахівців мистецьких

спеціальностей, які визначаємо з метою вдосконалення теоретико-методологічних засад підготовки фахівців мистецьких спеціальностей у вищих навчальних закладах України. Проаналізовано деякі проблеми підготовки фахівців мистецьких спеціальностей у ракурсі міжсистемних і внутрішньо-системних зв'язків елементів і компонентів системи підготовки фахівців мистецьких спеціальностей відносно питань загального, часткового, специфічного і особливого характеру.

Ключові слова: фахівці мистецьких спеціальностей, мистецтво, вища мистецька освіта.

Подготовка специалистов художественных специальностей, которая происходит за направлениями образовательной отрасли 0202 «Искусство», является исторически сформированной сложной педагогической системой, которая базируется на ценностях национального и мирового культурно-художественного наследия. В статье рассматриваются проблемные контексты подготовки специалистов художественных специальностей, которые определяются с целью совершенствования теоретико-методологических основ подготовки специалистов художественных специальностей в высшем учебном заведении Украины. Проанализированы некоторые проблемы подготовки специалистов художественных специальностей в ракурсе межсистемных и внутренне-системных связей элементов и компонентов системы подготовки специалистов художественных специальностей относительно вопросов общего, частного, специфического и особенного характера.

Ключевые слова: специалисты в сфере искусства, искусство, высшее образование в сфере искусства.

The purpose of this article is to determine and substantiate the basic problem of training art specialists in higher educational institutions of Ukraine. The problems of arts specialists professional training in higher educational institutions of Ukraine are in need to identify methodological approaches to professional training art specialists in higher educational institutions of Ukraine, to create conditions for effective professional and creative growth of future artists, art workers and educators on the basis of personal life-time self-development, in identifying ways to integrate vocational and artistic education system of Ukraine into the European education space etc.

The socio-cultural practice shows dynamism and diversity of applications of artistic and professional experience in the modern society. The socio-cultural system provides for broad direction of art specialists activities in an integral socio-cultural space of modernity – artistic and pedagogical, artistic and cultural, artistic and creative, art and design, artistic and performing, scientific and research, educational, managerial, art-therapeutic, informally artistic, innovative and technological, innovative and communicative and others which is specified by socio-economic, political and cultural needs of the society. Some problems of arts specialists professional training are analysed in foreshortening of intersystem and inwardly-system connections of elements and components of the system of arts specialists professional training in relation to the questions of general, private, specific and special character.

Keywords: art specialists, art, higher professional arts education.

Сучасне суспільство перебуває у динамічному пошуку шляхів виходу із кризових станів духовного, матеріального і техногенного характеру, які віддзеркалюються у мистецтві, мистецькій діяльності і, зокрема, у процесах вищої мистецької освіти. Виникає потреба цілісно-інтегративного осмислення і цілісного концептуального бачення проблем і питань вищої мистецької освіти з метою подальшого вдосконалення концептуальних основ системи підготовки фахівців мистецьких спеціальностей у вищих навчальних закладах України і модернізації процесу підготовки фахівців мистецьких спеціальностей у вищих навчальних закладах України.

Підготовка фахівців мистецьких спеціальностей представляється нам як історично сформована складна педагогічна система, що базується на цінностях національної і світової культурно-мистецької спадщини та містить процеси, які відповідають змісту підготовки фахівців галузі 0202 «Мистецтво» за 10 напрямками мистецьких спеціальностей та

відповідних спеціалізацій. Вища мистецька освіта має за мету підготовку особистості до професійної діяльності, до праці і, безперечно, до творчості та життя в умовах майбутнього, тому від якості підготовки фахівців цілком залежить подальша доля кожної особистості і доля суспільства в цілому.

Цілком зрозуміло, що визначення шляхів подальшого ефективного розвитку освітніх педагогічних систем України, зокрема, системи вищої мистецької освіти, повинно відбуватися на основі ретельного вивчення кола проблем і проблемних контекстів освіти, педагогіки, культури і суспільства. Під науковою проблемою А. Новіков розуміє таке питання, відповідь на яке не міститься у накопиченому суспільством науковому знанні і це є специфічна форма організації знання, об'єктом якого є стан наукового знання про реальність і яка виникає в результаті фіксації існуючих чи прогнозованих суперечностей [1, с. 142-144], [2, с. 118]. Оскільки будь-яка освітня система містить множини підсистем і входить в інші системи, то вирішення поставлених проблем, за А. Новіковим, потребує врахування наслідків для всіх системних утворень, а для визначення проблематики необхідним є охоплення цілого кола учасників освітнього процесу і розгляд проблемних питань всесторонньо, у часовому і просторовому планах [3, с. 55-56].

Будь-яка науково-педагогічна проблема, безперечно, криється у тому, що виникає потреба нейтралізувати чи мінімізувати суперечності між існуючою системою науково-педагогічних знань, методів і технологій та потребами суспільства, які виникли на певному етапі суспільно-культурного розвитку. Обґрунтування і структурування складових проблеми дозволяє виділити комплекс конкретних питань, які треба вирішити у ході дослідження. Важливим є врахування аспектів багатфакторного впливу на досліджуваний об'єкт – підготовку фахівців мистецьких спеціальностей у вищих навчальних закладах України. Формулювання проблем ми здійснюємо через постановку певних питань і розгляд різних аспектів, чинників і впливових факторів, які наближають нас до шляхів вирішення означеної проблеми. Оцінка проблемного кола питань дозволяє встановити певні зв'язки із вже вирішеними певним чином проблемами і такими проблемами, які постають у сучасній ситуації, які необхідно вирішувати.

Наголосимо, що висвітлення будь-яких питань і проблем освіти у царині мистецтва потребує системно-інтегративних, міждисциплінарних науково-теоретичних пошуків, оскільки саме мистецтво є найскладнішою, синергетичною за сутністю системою відображення світу і утворення «іншої» реалії буття, складною інтегративною системою кодування, зберігання і трансляції змісту і смислів художньої інформації, унікальною системою просторово-часової комунікації.

Проблеми вищої освіти і проблеми педагогіки вищої школи знайшли своє місце у працях таких вчених, як А. Алексюк, Д. Барановський, В. Бутенко, В. Галузинський, С. Гримблат, М. Євтух, Б. Коротяєв, Б. Кузьмін, В. Курило, А. Кузьмінський, В. Ортинський, І. Подласий, М. Фіцула, Ю. Фокін, А. Хуторської та ін. Вчені простежують дві суперечливі проблеми сучасного стану освіти в Україні: по-перше, це констатація факту зростання ролі освіти у суспільстві і незадоволеність суспільства її станом, а по-друге, недостатній рівень усвідомлення цієї проблеми і певна неспроможність держави і суспільства до її вирішення і забезпечення належних умов функціонування освіти [4, с. 9].

Дослідження, присвячені вирішенню проблем вищої мистецької освіти відбуваються у різних дослідницьких напрямках і ракурсах через відбиття особливостей галузевої специфіки підготовки фахівців мистецьких спеціальностей відповідно до пошуку шляхів подолання проблемних зон професійно-мистецьких і мистецько-педагогічних спеціальностей. Науково-педагогічні дослідження С. Волкова, А. Козир, Л. Масол, Н. Миропольської, Г. Ніколаї, О. Олексюк, В. Орлова, О. Отич, О. Шевнюк, О. Попика, В. Прусака, Т. Резенкінд, О. Рудницької, О. Ростовського, Т. Смирнової, Т. Сорочан, О. Стукалової, Г. Падалки, Т. Танько, О. Хижної, І. Хілько, Р. Шмагало, О. Щолокової, В. Шульгіної та ін. багатоаспектно репрезентують коло педагогічних проблем вищої мистецької освіти, проблем підготовки фахівців спеціальностей у вищих навчальних закладах України і світу. Існує багатий науковий досвід наукових праць, у яких вчені спрямовують дослідні процеси на забезпечення цілісності і єдності навчального процесу у сфері загальної і вищої мистецької освіти на основі винайдення інтегративних

чинників різних видів мистецтва і художньої діяльності, які у комплексі сприяють виконанню навчально-виховних завдань освітнього процесу (О. Отич, С. Волков, Л. Масол, І. Кузнецова, В. Орлов, О. Стукалова, О. Щолокова, Б. Юсов). Багато вчених підкреслюють необхідність розв'язання проблеми інтеграції мистецтва і мистецьких дисциплін (Л. Масол, О. Орлова, Т. Резенкінд, О. Отич, О. Рудницька, Г. Шевченко, О. Щолокова, Ю. Юсов та ін.). Проблеми розвитку творчої особистості вивчаються в працях І. Беха, Л. Виготського, А. Козир, С. Коновець, В. Роменця, О. Рудницької, С. Сисоєвої, Т. Тюріної та ін. За О. Щелоковою, найважливішою проблемою мистецької освіти стає її особистісна орієнтація і перехід до особистісної парадигми мистецької освіти. [5, с. 13]. Проблеми професіоналізації вищої мистецької освіти постають в працях В. Андрущенко, О. Глузмана, О. Єременко, І. Зязюна, А. Козир, О. Олексюк, В. Орлова, Г. Падалки, О. Стукалової, О. Шевнюк, О. Щолокової та ін. О. Стукалова (Росія) серед проблем освіти і підготовки фахівців у сфері мистецтва і культури вказує на масовість мистецької освіти, яка сприяє зниженню рівня якості освіти, ускладненість індивідуального підходу до кожного студента, формальний характер навчання, суперечності між об'єктивною потребою суспільства у підготовці спеціаліста на основі інтегрування професійного становлення із процесом розвитку духовної, естетичної і комунікативної культури та відсутністю системності у вирішенні даного питання [6]. Проблеми визначення методологічних підходів до процесу підготовки фахівців мистецьких спеціальностей розглядали О. Єременко, А. Козир, І. Кузнецова [7], Г. Падалка, Т. Смірнова, О. Щолокова та ін.

За О. Шептуліним, для визначення ефективно-орієнтованих шляхів вирішення певної проблеми і досягнення певної мети, треба визначено і точно формулювати вимоги, враховуючи системні зв'язки, властивості, закономірності розвитку того чи іншого феномену [8, с. 9]. Тому нам здається важливим визначити і проаналізувати міжсистемні зв'язки таких явищ дійсності, як суспільство, культура, освіта, мистецтво, які, безперечно, оказують багатовекторний вплив на підготовку фахівців мистецьких спеціальностей, сприяють покращенню та стабілізації процесу підготовки фахівців, і, водночас, можуть здійснювати деструктивний вплив на підростаюче покоління, на його світоглядні, морально-етичні, художньо-естетичні, комунікативні якості та інші аспекти формування особистості. Внутрішньо-системні зв'язки компонентів підготовки фахівців мистецьких спеціальностей у вищих навчальних закладах України також становлять проблемне поле невирішених завдань вищої мистецької освіти, яке характеризується наявністю певних суперечностей, подолання яких сприятиме підвищенню якості освіти, здобуттю ефективних результатів підготовки фахівців мистецьких спеціальностей.

Конкретизуємо проблеми підготовки фахівців мистецьких спеціальностей у вигляді наступного комплексу проблемних питань загального характеру (загальні суспільні проблеми, які впливають на процеси підготовки фахівців мистецьких спеціальностей), часткового характеру (суспільно-культурні і культурно-мистецькі реалії, які є факторами впливу на процеси розвитку системи вищої мистецької освіти, а також загальні проблеми сучасної освіти і системи вищих навчальних закладів України), специфічного характеру (комплекс внутрішньо-системних педагогічних проблем якості підготовки фахівців мистецьких спеціальностей тощо) і особливого характеру (проблеми інтеграції і цілісності у контексті підготовки фахівців мистецьких спеціальностей). Отже, пропонуємо розглянути наступні проблемні контексти підготовки фахівців мистецьких спеціальностей, які визначаємо з метою вдосконалення теоретико-методологічних засад підготовки фахівців мистецьких спеціальностей у ВНЗ України:

1. Загальний контекст проблем підготовки фахівців мистецьких спеціальностей у вищих навчальних закладах України зосереджує увагу на проблемних питаннях, які виникають у процесі підготовки фахівців мистецьких спеціальностей під впливом суспільних, економічних, політичних та інших зовнішніх факторів (проблеми глобалізації сучасного суспільства, проблемні виклики суспільства, проблеми використання людського ресурсу тощо).

Загальний проблемний контекст підготовки фахівців мистецьких спеціальностей розкривається через аналіз проблем підготовки фахівців, пов'язаних із факторами

глобалізації сучасного суспільства. До основних проблем сучасності вчені відносять глобалізаційні процеси, які впливають на розвиток суспільства, освіти, мистецтва, на становлення і розвиток свідомості сучасної людини взагалі (У. Бек, П. Дж. Б'юкенен, І. Валерстайн, Э. Гидденс, А. Малюк, Е. Сміт, С. Удовик, Г. Ерлер, Р. Робертсон та ін.). Серед концептуальних проблем стандартизації вищої освіти С. Терепиций виділяє відображення глобалізаційних тенденцій в українській вищій освіті [9], тому, видається необхідним проаналізувати і врахувати вплив чинників глобалізації на сучасні освітні процеси, зокрема, на процес підготовки фахівців мистецьких спеціальностей. За І. Зязюном, «процеси глобалізації, ініційовані наприкінці ХХ століття інтелектуальною елітою людства, зумовили не лише швидкий розвиток інформаційних технологій, але й фактично спрямували світове співтовариство на усвідомлення необхідності переходу на більш високий інформаційний рівень соціальної організації» [10, с. 3]. Дійсно, роль і функції сучасних інформаційних технологій, із якими щільно пов'язана професійна діяльність фахівців мистецьких спеціальностей, повинні бути осмислені відповідно позитивної значимості і певних ризиків сучасного соціокультурного простору.

Ж. Ящук відмічає, що існує загроза «соціальних провокаторів» сучасного соціокультурологічного поля для здоров'я людини, оскільки сучасна людина перебуває у середовищі, агресивному для індивідуальної самоідентифікації [11, с. 965-966]. За Ж. Ящук, «людина знаходиться під тиском засобів масової інформації сучасного світу, і, переживаючи власні емоційні коливання, вона піддається стресам, занепокоєнню, пригніченості, самотності та в результаті страждає на психосоматичні розлади» [11, с. 965-966]. Суспільна провокація як специфічний фактор соціального середовища (Ж. Ящук), на нашу думку, може здійснювати вплив на людину через артефакти. З цього приводу, ми вбачаємо за доцільне розглядати проблему підготовки фахівців мистецьких спеціальностей у двох ракурсах, тобто, розглядати особистість фахівця як такого, що особисто відчуває вплив соціальних провокаторів, та, з іншого боку, як такого, що несе відповідальність за стан суспільного буття через особисту творчо-професійну працю, оскільки від професійної діяльності митця у сучасних умовах залежить рівень суспільної злагоди і гармонії.

У глобалізованому суспільстві визначною силою стає людський ресурс, основними характеристиками якого виступають конкурентоздатність, адаптивність, гнучкість, професіоналізація, саморозвиток. В. Шинкарук, зазначив, що «людський капітал визначається як сукупність якостей людини, що ґрунтуються на таких поняттях, як здоров'я, природні здібності, освіта, професіоналізм і мобільність. Кожен член суспільства повинен бути оптимально пристосований до професійної діяльності за рахунок максимального використання індивідуальних здібностей» [4, с. 205]. Усвідомлення кола проблем людського ресурсу ставить гостро проблемні питання працевлаштування, професійної відповідності, професійної і суспільної адаптації фахівця в нових умовах суспільства. Означені питання можливо вирішити через підвищення якості і ефективності вищої мистецької освіти, через досягнення фахівцями високого рівня конкурентоспроможності, професійної майстерності, через формування професійної готовності та системи ключових, професійних і життєвих компетенцій особистості. Процес підготовки фахівців мистецьких спеціальностей у ВНЗ України має здійснюватися на основі його праксеологізації, фундаменталізації і професіоналізації, а також, на основі забезпечення фахівців теоретико-методологічним, методико-технологічним підґрунтям в опорі на формування особистісної мотиваційно-вольової сфери щодо усвідомлення необхідності безперервного саморозвитку особистості протягом життя на основі індивідуалізації процесу підготовки, особистісної проектуалізації і маршрутизації процесу підготовки фахівця мистецької спеціальності.

2. Частковий проблемний контекст дозволяє зосередитись на проблемах зовнішніх, міжсистемних зв'язків відносно самостійної системи підготовки фахівців мистецьких спеціальностей із системами освіти, мистецтва і культури, тобто, зосередитись на основних суспільно-культурних, культурно-освітніх проблемах, проблемах культурно-мистецького характеру, загальних проблемах вищої мистецької освіти, проблемах екології культури та захисту мистецько-культурної спадщини (проблема інноваційного використання здобутих фахівцем професійних навичок, проблема аматорства, проблеми регуляції у культурно-

мистецькій сфері), проблемах адаптації фахівця до сучасних умов існування людини, проблемах практики і подальшого працевлаштування фахівців, пов'язаних із реалізацією праксеологічних можливостей широкого спрямування професійної діяльності фахівців мистецьких спеціальностей у цілісному соціокультурному просторі тощо).

3. Специфічний проблемний контекст підготовки фахівців мистецьких спеціальностей пов'язано із колом проблем внутрішньо-системного характеру - певними проблемами понятійно-термінологічного характеру, проблемами співвідношення інновацій і традицій у змісті підготовки фахівців мистецьких спеціальностей, проблемами якості та ефективності підготовки фахівців мистецьких спеціальностей, проблемами розвитку творчої особистості, проблемами виховання, у тому числі, поліхудожнього виховання, проблемами формування моральних якостей і особистісної відповідальності перед суспільством, а також, проблемами забезпечення кадрових, організаційних, управлінських, матеріально-технічних умов вищих навчальних закладів і питаннями вступної кампанії тощо. Подоланню проблем підготовки фахівців мистецьких спеціальностей внутрішньо-системного характеру сприяє вирішення завдань теоретизації, методологізації, концептуалізації і проектуалізації мистецько-освітнього простору в системі підготовки фахівців мистецьких спеціальностей.

4. Особливий контекст проблемного простору підготовки фахівців мистецьких спеціальностей розкривається через усвідомлення необхідності забезпечення цілісності і єдності системи підготовки фахівців мистецьких спеціальностей у ВНЗ України та розуміння механізмів багаторівневої інтеграції у сфері вищої мистецької освіти, яка є частиною простору мистецтва, культури і суспільства, а також через проблеми реформування системи вищої мистецької освіти та проблеми визначення стратегій подальшого розвитку системи підготовки фахівців мистецьких спеціальностей у ВНЗ України.

Суспільно-культурна практика показує динамічність і варіативність сфер застосування мистецько-професійного досвіду у сучасному суспільстві, що передбачає широке спрямування діяльності фахівців мистецьких спеціальностей у соціокультурному просторі сучасності – мистецько-педагогічне, мистецько-культурне, художньо-творче, художньо-проектне, художньо-виконавське, науково-дослідне, просвітницьке, арт-управлінське, арт-терапевтичне, неформально-мистецьке, інноваційно-технологічне, інноваційно-комунікативне спрямування та ін., що обумовлено суспільно-економічними, політичними, культурними потребами суспільства. Проаналізовані деякі проблеми підготовки фахівців мистецьких спеціальностей у ракурсі міжсистемних (суспільство, культура, освіта, мистецтво) і внутрішньо-системних зв'язків підготовки фахівців мистецьких спеціальностей відносно питань загального, часткового, специфічного і особливого характеру, дозволяють зробити висновки про необхідність оновлення і модернізації системи професійної підготовки фахівців мистецьких спеціальностей у ВНЗ України, та необхідність встановлення інтеграційних взаємозв'язків між компонентами систем суспільства, культури, мистецтва, освіти і компонентами відносно самостійної системи підготовки фахівців мистецьких спеціальностей через вдосконалення теоретико-методологічних основ підготовки фахівців мистецьких спеціальностей.

Література

1. Новиков А. М., Новиков Д. А. *Методология* / А. М. Новиков, Д. А. Новиков. — М.: СИНТЕГ, 2007. — 668 с.
2. Новиков А. М. *Методология образования* / А. М. Новиков. — Издание второе. - М.: «Эгвес», 2006. — 488 с.
3. Новиков А. М. *Развитие отечественного образования. Полемиические размышления* / Александр Михайлович Новиков. — М.: Издательство «ЭГВЕС», 2005. — 176 с.
4. *Діалектика вищої освіти: трансформація від декларації до реалізації: Навч. посібник* / В. О. Головка, С. О. Гримблат, Д. І. Барановський, Б. М. Кузьмін, Ю. О. Приходько, А. М. Хохлов, В. А. Пасічник, В. Ф. Капієцький — Харків : Еспада, 2009. — 304 с.
5. Щолокова О. *Мистецька освіта у контексті сучасних наукових досліджень* / О.П. Щолокова // *Професійно-художня освіта України: Зб. наук. праць* / Редкол.: І.А. Зязюн

(голова), В.О. Радкевич, Н.М. Чепурна (заступники голови) та ін. – Київ; Черкаси: видавництво „Черкаський ЦНТЕІ”, 2007. – Вип. IV. – С 12-16

6. Стукалова О. В. Высшее профессиональное образование в сфере культуры и искусства: современное состояние и перспективы развития : автореф. дис. на соискание науч. степени докт. пед. наук : спец. 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / О. В. Стукалова. – М., 2011. – 42 с.

7. Кузнецова І. Філософська стратегія розвитку культурно-мистецької освіти України / Інна Кузнецова. // Філософія освіти. - № 1-2 (7). – 2008. – С. 135-148.

8. Шептулин А.П. Диалектический метод познания / Александр Петрович Шептулин . – М.: Политиздат, 1983. – 320 с.

9. Терещиц С. О. Стандартизація вищої освіти (спроба філософського аналізу): Монографія / С.О. Терещиц. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – 197с.

10. Зязюн І. Інтеграційна функція культурної парадигми / І. Зязюн. – // Професійно-художня освіта України : Зб. наук. праць / Редкол.: І. А. Зязюн (голова), В. О. Радкевич, Н. М. Чепурна (заступники голови) та ін. – Київ; Черкаси: Видавництво «Черкаський ЦНТЕІ», 2008. – Вип. V. – 162 с.

11. Яцук Ж. М. Роль та значення соціально-культурологічних “провокаторів”, які впливають на появу та розвиток психологічних патологій /Ж. М. Яцук // Проблеми сучасної психології. - Випуск 11. – 2011. – С. 964–973.

УДК 378.016:78.071.2:37.091.39(043.3)

Топчієва І.О.

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЕВРИСТИЧНИХ СТРАТЕГІЙ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО РОБОТИ З ХОРОМ

У статті розглядається проблема оптимізації підготовки студента до роботи з хором із застосуванням комплексу стратегій евристичної діяльності. Представлена методика використання евристичних стратегій спрямована на формування системного творчого мислення студента, активізацію інтелектуально-пошукових механізмів, орієнтованих на вибір творчої дії для реалізації власної інтерпретації художнього образу мистецьких творів у процесі роботи з навчальним хором колективом.

Ключові слова: майбутній вчитель музики, евристична діяльність, творчість, інтелект, пошук шляхів удосконалення мистецького процесу, вибір творчої дії.

В статье рассматривается проблема оптимизации подготовки студента к работе с хором с применением комплекса стратегий эвристической деятельности. Представленная методика использования эвристических стратегий направлена на формирование системного творческого мышления студента, активизацию интеллектуально-поисковых механизмов, ориентированных на выбор творческого действия для реализации оригинальной интерпретации художественного образа хоровых произведений в процессе работы с учебным хоровым коллективом.

Ключевые слова: будущий учитель музыки, эвристическая деятельность, творчество, интеллект, поиск путей совершенствования художественного процесса, выбор творческого действия.

Prospects for the development of education in Ukraine are developing activity- vector arts education to enhance the creative thinking of students to gain experience productive activities aimed at achieving the original artistic results. Therefore, conducting and choral training future teachers requires adaptation and incorporation of innovative technologies, including heuristic strategies as a process of purposeful creativity to form productive creative thinking of students that would ensure autonomy in designing and planning their own variant of conducting and choral activities in the process of training choirs.